

**TEL:N MUKAISEN LISÄELÄKEVAKUUTUKSEN
ERITYISPERUSTEET**

Kokooma 7.4.2006.

Viimeisin perustemuutos vahvistettu 21.12.2004.

TEL:N MUKAISEN LISÄELÄKEVAKUUTUKSEN ERITYISPERUSTEET

SISÄLLYS

1	PERUSTEIDEN SOVELTAMINEN	1
2	IKÄLASKU	2
3	ETUJEN MÄÄRITTELY	3
3.1	VAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVA TAVOITE-ELÄKE	3
3.2	RAHASTOITU ELÄKE	4
3.3	ANSAITTU ELÄKE	7
3.4	TASAUSELÄKE	8
4	VAKUUTUKSEN PERUSTEENA OLEVA PALKKA	9
5	VAKUUTUSMAKSU	10
5.1	VAKUUTUSMAKSUN OSAT	10
5.1.1	KERTAMAKSU RAHASTOIDUN ELÄKKEEN LISÄYKSESTÄ	11
5.1.2	VASTUUVAARAMAKSU	11
5.1.2.1	TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU	11
5.1.2.2	TYÖTTÖMYYSELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU	12
5.1.2.3	PERHE-ELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU	12
5.1.2.4	HAUTAUSAVUSTUKSEN VASTUUVAARAMAKSU	12
5.1.2.5	MAKSUVAPAUTUSMAKSU	13
5.1.2.6	VANHUUSELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU	13
5.1.3	TASAUSOSA	13
5.1.4	HOITOKUSTANNUSOSA	15
5.1.5	MAKSUTAPPIO-OSA	15
5.1.6	ETK:N KUSTANNUSOSA	15
5.2	ENNAKKOMAKSU	15
6	TAKAISINLAINAUS	16
7	VAPAAKIRJA	17
8	MAKSETTAVA ELÄKE JA YHTIÖN VASTUULLA OLEVA OSA	18
8.1	ELÄKETAPAHTUMAN SATTUMISAJANKOHDALLE LASKETTU MAKSETTAVA ELÄKE	18
8.2	YHTIÖN VASTUULLA OLEVA ELÄKE	18
8.2.1	VAPAAKIRJAN PERUSTEELLA MAKSETTAVA ELÄKE	18
8.2.2	MUUN KUIN VAPAAKIRJAN PERUSTEELLA MAKSETTAVA ELÄKE	19

9	VASTUUVELKA	22
9.1	VAKUUTUSMAKSUVASTUU	22
	9.1.1 VARSINAINEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU	22
	9.1.1.1 VASTAISTEN VANHUUSELÄKKEIDEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU	22
	9.1.1.2 VASTAISTEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEIDEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU	22
	9.1.1.3 VASTAISTEN PERHE-ELÄKKEIDEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU	22
	9.1.1.4 HAUTAUSAVUSTUSTEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU	23
	9.1.2 OSITETUN LISÄVAKUUTUSVASTUUN OSA V ^{A1}	23
9.2	KORVAUSVASTUU	23
	9.2.1 ELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU	23
	9.2.1.1 ALKANEIDEN VANHUUSELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU	23
	9.2.1.2 ALKANEIDEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU	24
	9.2.1.3 ALKANEIDEN PERHE-ELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU	25
	9.2.2 TASOITUSVASTUU	27
9.3	VAKUUTUSMAKSUVASTUU TILINPÄÄTÖKSESSÄ	29
9.4	ELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU TILINPÄÄTÖKSESSÄ	30
9.5	TASOITUSVASTUU TILINPÄÄTÖKSESSÄ	30
10	VASTUUNJAKOSUURE B_v^{bL}	31
11	TÄYDENTÄVÄT SÄÄNNÖKSET	31
11.1	VASTUUNSIIRTO	31
11.2	KERTASUORITUS ELÄKKEEN SIJASTA	31
11.3	VAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAN PALKAN ARVIOIMINEN	31
12	VAKUUTUSTEKNISET SUUREET	32
LIITE	1: LASKUKAAVAT	
LIITE	2: ERÄIDEN KERTOIMIEN ARVOT VUONNA V	
LIITE	3: MUUNNOSKERTOIMET k	

Perusteen 20.12.2002 voimaantulosäännös

Perusteiden kohtia 3.3, 5.1.1, 5.1.2.1, 6, 9.1.1.2, 9.2.1.3, 9.3, 9.4, 12 ja liite 1 muutetaan seuraavasti ja perusteiden kohtia 9.2.2 ja 10 sovellettaessa otetaan huomioon seuraavat poikkeussäännökset:

Voimaantulo

Muutokset tulevat voimaan 31.12.2002 lukuun ottamatta kohtia 3.3, 5.1.1 ja 5.1.2.1, jotka tulevat voimaan 1.1.2003, kuitenkin vuodelta 2002 määrättävää vakuutusmaksua laskettaessa sovelletaan aikaisemmin voimassa olleita perusteita.

Poikkeussäännös kohtaan 9.2.2

Vanhuuseläkeliiikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_{2002} (1)$, työkyvyttömyysliikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_{2002} (2)$, perhe-eläkeliiikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_{2002} (3)$ ja hautausavustusliikkeestä johtuva

muutos $\Delta\bar{T}_{2002} (4)$ kaavoissa (33) – (36) lasketaan poikkeuksellisesti niin, että vastuiden \bar{V}_{2002}^V , \bar{V}_{2002}^{VA} , \bar{V}_{2002}^I , \bar{V}_{2002}^{IA} , \bar{V}_{2002}^P , \bar{V}_{2002}^{PA} ja \bar{V}_{2002}^K sijasta käytetään näitä vastaavia vastuita $\bar{V}_{2002}^V(v)$,

$\bar{V}_{2002}^{VA}(v)$, $\bar{V}_{2002}^I(v)$, $\bar{V}_{2002}^{IA}(v)$, $\bar{V}_{2002}^P(v)$, $\bar{V}_{2002}^{PA}(v)$ ja $\bar{V}_{2002}^K(v)$, jotka lasketaan 30.12.2002

voimassa olleiden perusteiden mukaan.

Poikkeussäännös kohtaan 10

Eläkekulujen vastuunjakoa koskeva yhtiökohtainen suure B_{2002}^{bL} saadaan poikkeuksellisesti kaavasta

$$B_{2002}^{bL} = 1,0525^{-0,5} \left(0,0225 \left(\bar{V}_{2001}^{VIPK} + \bar{V}_{2001}^{VIP(A)} \right) + \frac{1,0525^{0,5} - 1,03^{0,5}}{1,03^{0,5}} \left[\bar{V}_{2002}^{VIPK}(v) + \bar{V}_{2002}^{VIP(A)}(v) - 1,03 \left(\bar{V}_{2001}^{VIPK} + \bar{V}_{2001}^{VIP(A)} \right) \right] \right) + \sum P_{2002}^T - 1,0525^{-0,5} \left(\bar{V}_{2002}^{VIPK} + \bar{V}_{2002}^{VIP(A)} - \bar{V}_{2002}^{VIPK}(v) - \bar{V}_{2002}^{VIP(A)}(v) \right),$$

jossa $\bar{V}_{2002}^{VIPK}(v)$ ja $\bar{V}_{2002}^{VIP(A)}(v)$ vastaavat suureita \bar{V}_{2002}^{VIPK} ja $\bar{V}_{2002}^{VIP(A)}$ laskettuina kuitenkin

30.12.2002 voimassa olleiden perusteiden mukaisesti.

Perusteen 21.12.2004 voimaantulosäännös

Perusteiden kohtia 1, 2, 3.1, 3.2, 3.3, 5.1.1, 5.1.2.1, 5.1.2.6, 5.1.3, 8 ja 9.1.1.2 muutetaan seuraavasti. Lisäksi kumotaan perusteiden kohta 4.

Voimaantulo

Muutokset tulevat voimaan 1.1.2005. Sovellettaessa perusteiden kohtia 3.2, 3.3 ja 5.2 käytetään TEL 9 §:ssä tarkoitettua indeksin I_V sijasta vuodesta 2005 alkaen kuitenkin TEL 7 b §:ssä tarkoitettua palkkakerrointa.

TEL:N MUKAISEN LISÄELÄKEVAKUUTUKSEN ERITYISPERUSTEET

TEL:n mukaiseen lisäeläkevakuutukseen nähden noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia työntekijäin eläkelain mukaisen vakuutuksen yleisiä laskuperusteita ja seuraavia erityisperusteita.

1 PERUSTEIDEN SOVELTAMINEN

TEL:n mukaisella lisäeläkevakuutuksella tarkoitetaan tässä vakuutusta, joka sisältää yhden tai useampia seuraavista TEL 11 §:n tarkoittamista eläke-eduista:

- vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläke
- perhe-eläke
- hautausavustus
- vanhuuseläkkeen lisäosa
- varhaiseläkkeen täydennysosa, joka liittyy TEL 11 §:n mukaisten rekisteröimiskelpoisten lisätujen kartan kohdassa VIII f tarkoitettuun varhennettuun vanhuuseläkkeeseen.
- eläketapahtumahetkellä ostettava vanhuuseläke, joka kustannetaan TEL 11 §:n mukaisien rekisteröimiskelpoisten lisätujen kartan kohdassa XII tarkoittamalla kertamaksulla.

Lisäeläketurva on rekisteröitävä Eläketurvakeskuksessa (ETK) sosiaali- ja terveysministeriön antaman TEL 11 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten lisätujen rekisteröimisehtoja koskevan päätöksen mukaisesti.

Lisäeläkevakuutuksen myöntäminen tietyille henkilöryhmälle edellyttää, että kaikille tähän ryhmään kuuluville on järjestetty TEL:n mukainen peruseläketurva. Luottamustoimeen perustuvaan vapaaehtoisesti järjestettävään peruseläketurvaan ei kuitenkaan voida liittää näissä perusteissa tarkoitettua lisäeläketurvaa.

Perhe-eläke vakuutetaan täyskolektiivisena, jolloin vakuutus koskee kaikkia vakuutettavaan ryhmään kuuluvia.

Perhe-eläke voi olla myös puolikollektiivisena vakuutettu, jos eläkejärjestely on tullut voimaan ennen 1.1.1984. Perhe-eläke koskee tällöin vakuutettavan ryhmän naimisissa olevia ja vakuutusmaksu lasketaan heistä kunkin osalta puolikollektiivisen vakuutuksen maksukaavojen mukaisesti. Avioliiton päätyttyä on puolikollektiivisessä vakuutuksessa eläketurva lasten osalta maksuttomana voimassa.

Perhe-eläke voi olla vakuutettu myös siten, että se ei sisällä leskeneläkettä. Tämä edellyttää kuitenkin, että eläkejärjestely on tullut voimaan ennen 1.7.1990 ja työsuhde on alkanut ennen 1.1.1992.

Jatkovakuutuksessa noudatetaan näitä perusteita soveltuvin osin. Tällöin jatkovakuutuksen maksu ja vastuu voidaan määrätä puolikollektiivisen vakuutuksen kaavojen mukaisesti.

Mikäli 1.1.1996 voimaantullut peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennys vakuutetaan lisäeläkkeellä, voidaan se tehdä joko ennakkorahastoivalla tekniikalla (myöhemmin kertamaksutekniikka) tai riskimaksutekniikalla. Riskimaksutekniikassa tämä lisäeläkkeen osa rahastoidaan eläketapahtuman yhteydessä ja se kustannetaan vastuuvaaramaksulla. Kertamaksutekniikassa sitä rahastoidaan myös työsuhdeaikana.

2 IKÄLASKU

Näissä perusteissa x tarkoittaa vakuutetun ikää syntymäpäivänä sinä kalenterivuonna, johon vakuutusmaksu kohdistuu tai jonka viimeiselle päivälle vastuu lasketaan.

Poikkeuksena edellä olevaan käytetään kertamaksulla kustannettavan eläkkeen ja siihen liittyvän vastaisen eläke-etuuden maksua laskettaessa vakuutetun ikänä sitä ikää vuosina ja täysinä kuukausina, jonka hän täyttää eläkkeen alkamista edeltäneen kuukauden aikana.

3 ETUJEN MÄÄRITTELY

Näissä perusteissa tavoite-eläkettä laskettaessa eläkkeellä tarkoitetaan vuosieläkettä.

3.1 VAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVA TAVOITE-ELÄKE

Vakuutusmaksun perusteena oleva tavoitelisäeläkkeen määrä E_v , joka on kuitenkin vähintään ansaitun eläkkeen suuruinen, vuonna v määritellään vakuutussovituksen mukaisesti. Perhe-eläkkeen tavoitelisäeläkkeellä E_v tarkoitetaan sellaista leskeneläkettä, johon leski yksin edunsaajana olisi oikeutettu. Jos perhe-eläkettä on vakuutettu vain lapsille, tavoitelisäeläke E_v on se leskeneläke, johon leski yksin olisi oikeutettu, jos vakuutettu perhe-eläke sisältäisi myös leskeneläkkeen.

Vuotuisen rahastoidun eläkkeen lisäyksen perusteena olevan tavoitelisäeläkkeen määrä vuonna v on E'_v . Mikäli 1.1.1996 voimaantullutta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennystä ei vakuuteta lisäeläkkeellä tai se vakuutetaan kertamaksutekniikalla, on

$$E'_v = E_v.$$

Mikäli 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke vakuutetaan riskimaksutekniikalla, on

$$E'_v = \text{tavoitelisäeläkkeen määrä vuonna } v \text{ laskettuna siten, että peruseläkkeen määrää laskettaessa eläkeikään jäljellä olevan ajan osalta karttuva eläke lasketaan } 1,5\%:n \text{ vuotuisen karttuman mukaisesti.}$$

Peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuvasta lisäeläkkeestä riskimaksutekniikalla vakuutettava osuus $E_v(r)$ vuonna v on

$$E_v(r) = \left(E_v - \max(E_v^A, E'_v) \right)^+, \text{ missä}$$

E_v^A on kohdassa 3.3 määritelty ansaittu eläke.

3.2 RAHASTOITU ELÄKE

Seuraavassa esitettävää rahastoidun eläkkeen laskutapaa käytetään vanhuuseläkkeen, työkyvyttömyyseläkkeen ja sellaisen perhe-eläkkeen yhteydessä, jossa vakuutus sisältää myös leskeneläkkeen.

Rahastoidun eläkkeen määrä E_v^R vuoden v lopussa määritellään kaavalla

$$(1) \quad E_v^R = E_{v-1}^R + \Delta E_v^R + \Delta E_v^{RI}$$

missä rahastoidun eläkkeen lisäykset ΔE_v^R ja ΔE_v^{RI} lasketaan kaavojen (2) ja (2a) mukaisesti kunkin vakuutetun osalta vakuutuksen liittymisvuodesta v_0 lähtien. Vuotta v_0 edeltävän vuoden lopussa on rahastoitu eläke $E_{v_0-1}^R = 0$. Suure ΔE_v^{RI} on nolla, jollei yhtiölle ole vahvistettu muuta perustetta.

Rahastoidun eläkkeen lisäys ΔE_v^R vuonna v lasketaan kaavan (2) mukaisesti. Mikäli vuosi v jakautuu vakuutetun osalta vakuutettavasta ryhmästä toiseen siirtymisen johdosta useampaan laskentajaksoon, rahastoidun eläkkeen lisäys lasketaan erikseen kullakin jaksolla kaavaa (2) soveltaen.

$$(2) \quad \Delta E_v^R = \Delta E_v^{R1} + \Delta E_v^{R2} ,$$

jossa

$$\Delta E_v^{R1} = d_v \left(\frac{t}{T} E'_v - \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A \right)^+$$

$$\Delta E_v^{R2} = \frac{k}{n} \left[E'_v - d_v \left(\frac{t}{T} E'_v - \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A \right)^+ - \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A \right]^+ .$$

Vakuutusnottajan kanssa voidaan eläkeiän ollessa yli 60 vuotta sopia, että tiettyyn vakuutettuun ryhmään kuuluvien työsuhteiden osalta ΔE_v^{R2} lasketaan 60 vuoden iän täyttämivuoden alkuun asti kaavasta

$$\Delta E_v^{R2} = \frac{k}{n60} \left[\frac{t+n60}{T} E'_v - d_v \left(\frac{t}{T} E'_v - \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A \right)^+ - \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A \right]^+ .$$

Näissä kaavoissa on

$$d_v = \text{kerroin, jonka arvo on välillä } 0 \leq d_v \leq 1 . \text{ Kertoimen arvo sovitaan vakuutusnottajan kanssa vuosittain niin, että kuhunkin tiettyyn vakuutettuun ryhmään kuuluvaan työsuhteeseen sovelletaan samaa arvoa}$$

d_v . Siltä ajalta, jolta vakuutetulle on myönnetty maksuvapautus, ΔE_v^R lasketaan käyttäen d_v :lle arvoa nolla.

- n = eläkeikään jäljellä oleva aika laskentajakson alussa täysinä kuukausina; aikaa ennen vakuutetun 23-vuotispäivää tai ennen vakuutukseen liittämistä ei oteta huomioon.
- n_{60} = 60 vuoden iän täyttämivuoden alkuun jäljellä oleva aika laskentajakson alussa täysinä kuukausina; aikaa ennen vakuutetun 23-vuotispäivää tai ennen vakuutukseen liittämistä ei oteta huomioon.
- T = koko eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika kuukausina sekä takautuvalta että vastaiselta osaltaan; aikaa ennen vakuutetun 23-vuotispäivää ei oteta huomioon.
- t = takautuva eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika kuukausina, ts. se osa eläkkeeseen oikeuttavasta palvelusajasta, joka kohdistuu aikaan ennen laskentajakson alkua; aikaa ennen vakuutetun 23-vuotispäivää ei oteta huomioon.
- k = laskentajakson pituus kuukausina; sitä aikaa, jolta vakuutetulle on myönnetty maksuvapautus, ei oteta huomioon k :ta laskettaessa, ei myöskään aikaa ennen vakuutetun 23-vuotispäivää eikä aikaa, jolta vakuutus vakuutetun osalta ei ole ollut laskentajakson aikana voimassa.
- I_v = TEL 9 §:n mukainen indeksiluku vuonna v .
- E_v^A = kohdassa 3.3 määritelty ansaittu eläke.

Hautausavustuksesta muodostuu rahastoitu etu eläkeiän täyttämisen yhteydessä, jolloin se on eläkeiän täyttämivuonna voimassa olevan hautausavustuksen suuruinen. Vastaavasti menetellään, kun kyseessä on varhennetulle vanhuuseläkkeelle tai osa-aikaeläkkeelle siirtyminen. Mikäli vakuutettu on eläkeiän täyttäessään lisäturvan ehtojen mukaisella työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeellä, ei hautausavustuksen rahastoitua etua muodostu.

Kun kyseessä on heti alkavana vakuutettava eläke, siihen liittyvä vastainen eläke tai hautausavustus, ΔE_v^R on yhtä suuri kuin heti alkavana vakuutettava eläke tai siihen liittyvä vastainen etu heti alkavan eläkkeen alkamishetkellä.

Jos perhe-eläke on vakuutettu vain lapsille, rahastoitu eläke on työsuhteen päättyessä tai lisäeläkejärjestelyn vakuutetun osalta päättyessä sama suhteellinen osa päättymishetkelle lasketusta tavoitelisäeläkkeestä kuin vakuutukseen kuulumiskuukaudet maksuvapautusaika pois lukien ovat niiden kuukausien lukumäärästä, joihin vakuutettu eläkeikään mennessä olisi ehtinyt kuulua vakuutuksen piiriin.

Niissä tapauksissa, joissa 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke on vakuutettu riskimaksutekniikalla ja työkyvyttömyyseläke on päätynyt eläkkeensaajan paranemiseen vuonna v , rahastoidun eläkkeen lisäys ΔE_v^{RI} on

$$(2a) \quad \Delta E_V^{RI} = \frac{0,003T_{50}^I + 0,007T_{60}^I}{0,003T_{50} + 0,007T_{60}} \left(E_{v_i} - \max \left(\frac{I_{v_i}}{I_{v-1}} E_{v-1}^A, E'_{v_i} \right) \right)^+,$$

jossa

v_i = työkyvyttömyyden alkamisvuosi

T_{50}^I = aika kuukausina työkyvyttömyyden alkamispäivästä työkyvyttömyyseläkkeen päättämispäivään; aikaa ennen 1.1.1996, aikaa ennen vakuutetun 50-vuotispäivää ja aikaa jälkeen vakuutetun 60-vuotispäivän ei oteta huomioon

T_{60}^I = aika kuukausina työkyvyttömyyden alkamispäivästä työkyvyttömyyseläkkeen päättämispäivään; aikaa ennen 1.1.1996 ja aikaa ennen vakuutetun 60-vuotispäivää ei oteta huomioon

T_{50} = aika kuukausina työkyvyttömyyden alkamispäivästä eläkeiän täyttämispäivään; aikaa ennen 1.1.1996, aikaa ennen vakuutetun 50-vuotispäivää ja aikaa jälkeen 60-vuotispäivän ei oteta huomioon

T_{60} = aika kuukausina työkyvyttömyyden alkamispäivästä eläkeiän täyttämispäivään; aikaa ennen 1.1.1996 ja aikaa ennen vakuutetun 60-vuotispäivää ei oteta huomioon.

Laskettaessa kaavan (2) mukaista rahastoidun eläkkeen lisäystä lisätään suureeseen ΔE_V^{R1} vapaaehtoisten lisäeläkejärjestelyjen tasa-arvoistamisesta annetun lain (1038/1997) 7 §:n 1 momentin mukaista etuuden muutosta vastaava määrä. Lisäys tehdään tasa-arvoiseksi muuntamisvuoden suureen.

Jos työntekijä siirtyy varhennetulle vanhuuseläkkeelle tai vanhuuseläkkeelle siirtyminen lykkääntyy eläkeiän yli, vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitua eläkettä muunnetaan samoin kuin sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen työeläkkeen laskemisesta eräissä tapauksissa mukaan muunnetaan ansaittua eläkettä.

Laskettaessa kaavan (25) mukaista vastaisen vanhuuseläkkeen vakuutusmaksuvastuuta tapauksessa, jossa vanhuuseläkkeelle siirtyminen lykkääntyy yli eläkeiän w ja hetken 31.12.v, rahastoitua eläkettä muunnetaan kaavan

$$(2b) \quad E_V^R = \frac{\bar{N}_w}{\bar{N}_z} E_V^R(w)$$

mukaan, jossa z on täytetty ikä kuukauden tarkkuudella hetkellä 31.12.v ja $E^R(w)$ on rahastoitu eläke eläkeiässä w .

Ennen 31.12.1997 rahastoitujen etuuksien osalta rahastoitu eläke saadaan kertomalla rahastoitu eläke muunnoskertoimella, joka määrätään siten, että yhteenlasketun vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen, vastaisen perhe-eläkkeen ja hautausavustuksen pääoma-arvot pysyvät samoina.

Rahastoitu vanhuus- ja työkyvyttömyyseläke, perhe-eläke, jossa leski on edunsaajana, ja hautausavustus hetkellä 31.12.1997 saadaan kertomalla 30.12.1997 voimassa olleiden perusteiden kaavan (1) mukainen rahastoitu määrä etuuslajikohtaisella muunnoskertoimella, joka määrätään siten, että kunkin rahastoituneen etuuden pääoma-arvo säilyy ennallaan. Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen osalta muunnos tehdään niin, että yhteenlaskettu pääoma-arvo säilyy ennallaan. Jos henkilö oli työkyvytön tai oli täyttänyt eläkeiän 31.12.1997, vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu eläke muunnetaan siten, että vastaisen vanhuuseläkkeen pääoma-arvo säilyy ennallaan. Muunnoskertoimet lasketaan liitteen 3 mukaisesti.

3.3 ANSAITTU ELÄKE

Jos vuoteen v ei kohdistu maksuvapautusaikaa, ansaittu eläke E_v^A vuoden v lopussa on

$$(3) \quad E_v^A = \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A + \Delta E_v^R.$$

Jos työkyvyttömyyseläke päättyy eläkkeensaajan paranemiseen, eikä eläkettä myöhemminkään myönnetä entisin perustein TEL 7 e §:n 2 momentin mukaan, ansaittu eläke E_v^A vuoden v lopussa on

$$(3a) \quad E_v^A = \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A + \Delta E_v^{AM} + \frac{I_v}{I_{v_1}} \Delta E_v^{RI} + \Delta E_v^R,$$

missä ΔE_v^{AM} on vuonna v olevalta maksuvapautusajalta muodostunut ansaitun eläkkeen lisäys. Tämä lisäys lasketaan kaavalla

$$(4) \quad \Delta E_v^{AM} = \frac{k^M}{n} \left(E_v' - \frac{I_v}{I_{v-1}} E_{v-1}^A \right),$$

missä

$$k^M = \text{vuonna } v \text{ olleen maksuvapautusajan pituus kuukausina; aikaa ennen vakuutetun 23-vuotispäivää ei oteta huomioon.}$$

Jos perhe-eläke on vakuutettu vain lapsille, ansaittu eläke E_v^A on työsuhteen päättyessä tai lisäeläkejärjestelyn vakuutetun osalta päättyessä sama suhteellinen osa päättymishetkelle lasketusta tavoitelisäeläkkeestä kuin vakuutukseen kuulumiskuukaudet maksuvapautusaika mukaan lukien ovat niiden kuukausien lukumäärästä, joina vakuutettu eläkeikään mennessä olisi ehtinyt kuulua vakuutuksen piiriin.

Jos työntekijä siirtyy varhennetulle vanhuuseläkkeelle tai vanhuuseläkkeelle siirtyminen lykkääntyy eläkeiän yli, vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen ansaittua eläkettä muunnetaan sosiaali- ja terveysministeriön työeläkkeen laskemisesta eräissä tapauksissa koskevan päätöksen mukaisesti.

Työntekijän eläkelain muuttamisesta annetun lain (1482/95) voimaantulosäännöksen 11 momentti huomioidaan korottamalla 1,3 prosentilla 31.12.1995 mennessä ansaittuja eläkkeitä. Tavoitelisäeläkkeisiin 1,3 prosentin korotus tulee laskettaessa ansaitun edun lisäystä maksuvapautusajalta, joka on alkanut 31.12.1995 tai ennen ja jatkuu kyseisenä päivänä.

3.4 TASAUSELÄKE

Ansaitun eläkkeen ja rahastoidun eläkkeen erotus on tasauseläke E_V^T :

$$(6) \quad E_V^T = E_V^A - E_V^R .$$

4 VAKUUTUKSEN PERUSTEENA OLEVA PALKKA
(Kumottu 21.12.2004 vahvistetussa perusteessa)

5 VAKUUTUSMAKSU

Vakuutusmaksun teoreettinen eräpäivä on keskellä sitä kalenterivuotta, johon maksu kohdistuu. Vakuutuskohtainen maksu vuodelta v on tällöin

$$(7) \quad \sum P_v - {}^2H_v ,$$

missä summaus koskee kaavan (10) mukaisesti kunkin vakuutetun osalta erikseen laskettua maksua P_v ja 2H_v on vakuutuskohtainen, kohdan 9.1.2 mukaisesta ositetun lisävakuutusvastuun osasta V^{A1} maksettava hyvitys. Maksuun sisällytetään laskuperustekorona suuruinen jatkuva korko teoreettisesta eräpäivästä varsinaiseen eräpäivään.

Jos vakuutusmaksu koskee heti alkavaa eläkettä ja siihen liittyvää vastaista eläke-etuutta tai varhaiseläkkeen täydennysosaa, katsotaan edellisestä poiketen maksun teoreettiseksi eräpäiväksi eläkkeen alkamispäivä.

5.1 VAKUUTUSMAKSUN OSAT

Kunkin vakuutetun osalta laskettava vakuutusmaksu P_v sisältää kertamaksun rahastoidun eläkkeen lisäyksestä, vastuuvaaramaksun tavoite-eläkkeen siitä osasta, joka ylittää ansaitun eläkkeen, sekä vakuutusmaksun tasaosan, hoitokustannusosan, maksutappio-osan ja ETK:n kustannusosan:

$$(8) \quad P_v = k P_v^1 + r P_v + P_v^T + P_v^H + P_v^M + P_v^E ,$$

joka jaetaan osiin

$$(9) \quad P_v = P_v^1 + P_v^2 ,$$

missä

$$P_v^1 = \text{maksu muiden etuuksien paitsi kohdassa 1 määritellyn vanhuuseläkkeen lisäosan osalta,}$$

$$P_v^2 = \text{maksu vanhuuseläkkeen lisäosan osalta.}$$

Maksu on kohdissa 5.1.1 - 5.1.6 määriteltyjen maksuosien mukaisesti

$$(10) \quad P_v = \frac{1}{1 - c_v^1 - (b14) - m - e_v} \left(k P_v^1 + r P_v \right) + \frac{1}{1 - c_v^2 - (b14) - m - e_v} k P_v^2 + \frac{1}{1 - (b14) - m - e_v} P_v^3 ,$$

missä

$k_{P_V^1}$ = kertamaksu rahastoidun eläkkeen lisäyksestä muiden etuuksien paitsi vanhuuseläkkeen lisäosan osalta,

$k_{P_V^2}$ = kertamaksu rahastoidun eläkkeen lisäyksestä vanhuuseläkkeen lisäosan osalta,

P_V^3 = kohdan 5.1.3 mukainen maksu.

5.1.1 KERTAMAKSU RAHASTOIDUN ELÄKKEEN LISÄYKSESTÄ

Kertamaksu rahastoidun eläkkeen lisäyksestä ΔE_V^R vuonna v lasketaan kunkin kyseeseen tulevan eläke-etuuden osalta erikseen kaavasta

$$(11) \quad k_{P_V} = \Delta E_V^R \bar{A}_x,$$

missä \bar{A}_x on liitteen 1 mukainen nettokertamaksu ko. eläkkeen yksikköedusta. Työkyvyttömyyseläkkeen osalta kertamaksu on kuitenkin nolla, kun ikä $x > 62$. Perhe-eläkevakuutuksessa kertamaksu \bar{A}_x määräytyy TEL:n vähimmäisehtojen mukaisena eli ilman etujen laajennuksia. Rahastoidusta eläkkeestä ei lasketa kertamaksua, jos perhe-eläke on vakuutettu vain lapsille.

Mikäli vuosi v jakautuu useampaan laskentajaksoon, kustakin jaksosta syntyvää rahastoidun eläkkeen lisäystä vastaava kertamaksu lasketaan erikseen kaavaa (11) soveltaen.

5.1.2 VASTUUVAARAMAKSU

Vastuuvaaramaksu vuodelta v tavoite-eläkkeen siitä osasta, joka ylittää ansaitun eläkkeen, lasketaan kaavojen (12) - (15a) mukaisesti. Jos vakuutuksen voimassaoloaika vakuutetun osalta poikkeaa vuodesta tai vakuutetulle on myönnetty maksuvapautus, kaavoista (12) - (15) saatavat vastuuvaaramaksut kerrotaan luvulla $\frac{k}{12}$, jossa k on voimassaoloaika kuukausina vähennettynä maksuvapautusajalla.

Mikäli vuosi jakautuu useampaan laskentajaksoon, vastuuvaaramaksut lasketaan kultakin jaksolta erikseen vastaavalla tavalla.

5.1.2.1 TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU

Työkyvyttömyyseläkkeen vastuuvaaramaksu on

$$(12) \quad r_{P_V} = \begin{cases} (E_V - E_V^A) R_x, & \text{kun } x < 63 \\ 0 & \text{, muulloin} \end{cases}$$

missä

$$R_X = \text{liitteen 1 mukainen nettovastuuvaaramaksu yksikköedusta.}$$

5.1.2.2 TYÖTTÖMYYSELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU

Työttömyyseläkkeen vastuuvaaramaksu sisältyy tasausosaan.

5.1.2.3 PERHE-ELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU

Niissä tapauksissa, joissa vakuutettu perhe-eläke sisältää myös leskeneläkkeen, vastuuvaaramaksu on

$$(13) \quad {}^rP_V = \left(E_V - E_V^A \right)^+ R_X + R_X^S \left(E_V - \max \left(E_V^A, E_V' \right) \right)^+,$$

missä

$$R_X = \text{liitteen 1 mukainen, etujen laajennusten perusteella määräytyvä nettovastuuvaaramaksu yksikköedusta.}$$

$$R_X^S = \text{liitteen 1 mukainen nettovastuuvaaramaksu yksikköedusta.}$$

Kaavan jälkimmäinen termi lasketaan ainoastaan niissä tapauksissa, joissa 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke on vakuutettu riskimaksutekniikalla.

Jos perhe-eläke on vakuutettu vain lapsille, vastuuvaaramaksu on

$$(14) \quad {}^rP_V = R \cdot E_V,$$

missä

$$R = \begin{cases} 0,006, & \text{jos lapseneläkkeen pääteikä on 18 v} \\ 0,008, & \text{jos lapseneläkkeen pääteikä on 21 v} \\ 0,011, & \text{jos lapseneläkkeen pääteikä on 24 v.} \end{cases}$$

5.1.2.4 HAUTAUSAVUSTUKSEN VASTUUVAARAMAKSU

Hautausavustuksen vastuuvaaramaksu on

$$(15) \quad {}^rP_V = R_X E_V,$$

jossa R_X on liitteen 1 kohdan 2 mukainen kerroin ja E_V hautausavustuksen määrä.

5.1.2.5 MAKSUVAPAUTUSMAKSU

Maksuvapautusmaksu peritään perhe-eläkkeen ja hautausavustuksen vastuuvaaramaksujen yhteydessä. Maksuvapautusmaksu sisältyy liitteessä 1 oleviin em. etujen vastuuvaaramaksukertoimiin sekä kertoimeen R kaavassa (14).

5.1.2.6 VANHUUSELÄKKEEN VASTUUVAARAMAKSU

Niissä tapauksissa, joissa 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke on vakuutettu riskimaksutekniikalla, vanhuuseläkkeen vastuuvaaramaksu on

$$(15a) \quad r_{p_v} = \begin{cases} R_x E_v(r), & \text{kun } x < 63 \\ 0 & , \text{ muulloin} \end{cases}$$

missä R_x on liitteen 1 mukainen nettovastuuvaaramaksu yksikköedusta.

5.1.3 TASAUSOSA

Tasausosa on

$$(16) \quad P_v^T = c_v^1 \left(P_v^1 - \frac{1}{1 - (b14) - m - e_v} P_v^3 \right) + c_v^2 P_v^2 + P_v^3,$$

jossa P_v^1 ja P_v^2 ovat kaavan (9) mukaiset maksut.

Jos $w \geq 60$, ja 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke on vakuutettu riskimaksutekniikalla ja vakuutettu on syntynyt aikaisintaan vuonna 1945, mutta viimeistään vuonna 1949, lasketaan P_v^3 kaavasta

$$P_v^3 = 0,03 \frac{1}{1 - c_v^1 - (b14) - m - e_v} \left(r_{p_v}(E) + \Delta r_{p_v}(S) + \Delta r_{p_v}(P) \right),$$

missä

$$r_{p_v}(E) = \text{kaavan (15a) mukainen maksu,}$$

$$\Delta r_{p_v}(S) = \left(r_{p_v}(S) - r_{p_v}(S)' \right)^+,$$

$$r_{p_v}(S) = \text{kaavan (12) mukainen maksu,}$$

$$r_{p_v}(S)' = \text{on kaavan (12) mukainen maksu laskettuna siten, että tavoitelisäeläkkeenä } E_v \text{ käytetään suuretta } E_v',$$

$$\Delta r_{p_v}(P) = \left(r_{p_v}(P) - r_{p_v}(P)' \right)^+,$$

$r_{p_v}(P)$ = kohdan 5.1.2.3 mukainen maksu ja

$r_{p_v}(P)'$ = kohdan 5.1.2.3 mukainen maksu laskettuna siten, että tavoitelisäeläkkeenä E_v käytetään suuretta E_v' .

Muulloin $P_v^3 = 0$.

Kerroin c_v^1 koskee muita etuuksia paitsi vanhuuseläkkeen lisäosaa.

Jos vakuutettu on syntynyt ennen vuotta 1945 tai vuoden 1949 jälkeen, lasketaan kerroin c_v^1 kaavasta

$$c_v^1 = \begin{cases} 0,07 + 0,008(w - 55), & \text{työsuhteessa olevien osalta} \\ 0,03(64 - \max\{x; 55\})^+ / 9, & \text{muiden osalta.} \end{cases}$$

Jos vakuutettu on syntynyt aikaisintaan vuonna 1945, mutta viimeistään vuonna 1949, lasketaan kerroin c_v^1 kaavasta

$$c_v^1 = \begin{cases} 0,07 + 0,008(\max\{w; 58\} - 55), & \text{työsuhteessa olevien osalta, kun } w \leq 60, \\ 0,15 - 0,008(65 - w) + (0,02 - 0,0041(65 - w))(\max\{x; 50\} - 50), & \text{työsuhteessa olevien osalta, kun } w > 60 \text{ ja } x \leq 60, \\ -0,14 + 0,049(w - 55), & \text{työsuhteessa olevien osalta, kun } w > 60 \text{ ja } x > 60, \\ 0,03(64 - \max\{x; 55\})^+ / 9, & \text{muiden osalta.} \end{cases}$$

Kuitenkin hautausavustuksen kertamaksun osalta

$$c_v^1 = 0,03(64 - \max\{x; 55\})^+ / 9.$$

Kerroin c_v^2 koskee vanhuuseläkkeen lisäosaa.

$$c_v^2 = 0,03(64 - \max\{x; 55\}) / 9.$$

Kaavoissa x on vakuutetun ikä syntymäpäivänä sinä kalenterivuonna, johon vakuutusmaksu kohdistuu.

5.1.4 HOITOKUSTANNUSOSA

Hoitokustannusosa on

$$(17) \quad P_V^H = (b14) P_V ,$$

missä (b14) on annettu kohdassa 12.

5.1.5 MAKSUTAPPIO-OSA

Maksutappio-osa on

$$(18) \quad P_V^M = m P_V ,$$

jossa kerroin m on toistaiseksi 0.

5.1.6 ETK:N KUSTANNUSOSA

ETK:n kustannusosa on

$$(19) \quad P_V^E = e_V P_V ,$$

jossa e_V on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön Eläketurvakeskukselle vahvistama kerroin.

5.2 ENNAKKOMAKSU

Ennakkomaksu lasketaan kunkin vakuutetun osalta kaavan (8) perusteella olettaen, että työsuhde jatkuu vuoden loppuun asti.

Ennakkomaksua laskettaessa käytetään samaa palkkaa ja indeksitasoa kuin edellistä lopullista maksumäärää ja näin laskettu maksu korjataan TEL-indeksillä I_V vastaamaan sitä vuotta, johon se kohdistuu. Edellä esitetystä poiketen voidaan ennakkomaksun perusteena käyttää niin sovitessa myös muuta ilmoitettua palkkaa. Myös tällä perusteella määrättyä maksumäärää korjataan indeksin I_V muutosta vastaavasti, jos sitä sovelletaan myöhempien ennakkomaksujen määräämiseen.

Ennakkomaksu voidaan kuitenkin määrittää myös vakuutuskohtaisesti viimeisen tiedossa olevan lopullisen vakuutusmaksun perusteella, ottamalla vakuutettujen palkkasummasta, korjattuna tarvittaessa indeksillä I_V vastaamaan sitä vuotta, johon ennakkomaksu kohdistuu, yhtä monta prosenttia kuin mainittu lopullinen vakuutusmaksu on sitä vastaavasta palkkasummasta.

Ennakkomaksua laskettaessa voidaan ottaa lisäksi huomioon laskuperustekorkoa vastaava korko.

Ennakkomaksua laskettaessa voidaan ottaa huomioon kaavan (7) suureen 2H_V arvioitu määrä.

Ennakkomaksuille hyvitetään laskuperustekorkoa siten kuin vakuutusehdoissa on tarkemmin määritetty.

6 TAKAISINLAINAUS

Vakuutusnottajalla ei ole oikeutta takaisinlainaukseen 1.1.2000 alkaen. Aikaisemmin myönnettyihin takaisinlainoihin sovelletaan TEL:n mukaisen peruseläkevakuutuksen erityisperusteiden kohtia 5.1 - 5.3, kuitenkin niin, että kohdan 5.1 toisen kappaleen toista lausetta sovelletaan vain, jos lisäeläkevakuutus päättyy ja perusvakuutus joko päättyy samanaikaisesti tai sitä ei ole vakuutettuna voimassa samassa yhtiössä.

7 VAPAAKIRJA

Lisäeläkejärjestelyn päättyessä vakuutetun osalta muutoin kuin eläketapahtumaan muodostetaan lisäeläkevapaakirja erikseen vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen ja erikseen perhe-eläkkeen osalta.

Vapaakirja on vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen osalta kohdan 3.3 mukaisesti lasketun ansaitun eläkkeen suuruinen. Ansaittu eläke muunnetaan TEL:n vähimmäisvaatimusten mukaisia eläkkeen saamisen ehtoja vastaavaksi siten kuin TEL:n mukaisten vapaaehtoisten lisätujen vapaakirjan ehdoissa ja perusteissa on määrätty.

Mikäli vakuutukseen kuuluu vanhuuseläkkeen lisäosa, tämä muunnetaan vapaakirjaa laskettaessa ehdoiltaan varsinaista vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkevapaakirjaa vastaavaksi ja yhdistetään varsinaiseen vapaakirjaan.

Työttömyyseläkkeen osalta vapaakirjan määrä on yhtä suuri kuin työkyvyttömyyseläkkeen vapaakirja.

Vapaakirjaa muodostettaessa rahastoitu eläke muunnetaan samalla tavalla kuin vapaakirjan ehdoissa ja perusteissa on ansaitun eläkkeen osalta määrätty.

Perhe-eläkkeessä vapaakirja on kohdan 3.3 mukaisesti lasketun ansaitun eläkkeen kaksinkertainen määrä, joka silloin, kun vakuutettu perhe-eläke sisältää leskeneläkkeen, vastaa lesken ja vähintään kahden lapsen eläkettä. Eri edunsaajatilanteissa perhe-eläke lasketaan edellä mainitusta määrästä TEL 7 h §:n 2 ja 3 momentissa mainittuja osuuksia käyttämällä.

8 MAKSETTAVA ELÄKE JA YHTIÖN VASTUULLA OLEVA OSA

8.1 ELÄKETAPAHTUMAN SATTUMISAJANKOHDALLE LASKETTU MAKSETTAVA ELÄKE

Eläketapahtuman sattumisajankohdalle laskettu muun kuin vapaakirjan perusteella maksettava lisäeläke määrätään seuraavasti:

Vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke on

$$(20) \quad E_V^M = E_V - \Delta E_V(Y),$$

missä E_V on vakuutus sopimuksen mukaisesti laskettu lisäeläke ilman yhteensovitusta, kuitenkin vähintään ansaittu eläke. Suure $\Delta E_V(Y)$ on määrä, jolla yhteensovitus TEL 8 §:n 1 momentin mukaisten etuuksien kanssa pienentää lisäeläkettä.

Perhe-eläke on

$$(21) \quad E_V^M = E_V - \Delta E_V(Y),$$

missä E_V on vakuutus sopimuksen mukaisesti laskettu edunsaajien yhteinen yhteensovittamaton lisäperhe-eläke, kuitenkin vähintään edunsaajakokoonpanoa vastaava ansaittu eläke, ja $\Delta E_V(Y)$ on määriteltä vastaavasti kuin kaavassa (20).

Vapaakirjan perusteella maksettava eläke määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien vapaaehtoisten lisäetujen vapaakirjan ehtojen ja perusteiden mukaan.

Työntekijän eläkelain muuttamisesta annetun lain (1482/1995) voimaantulosäännöksen 11 momentti huomioidaan korottamalla 1,3 prosentilla 1.1.1996 tai myöhemmin eläkkeen alkamishetkestä lukien niitä eläkkeitä ja niihin liittyviä vastaisia etuuksia, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen 1.1.1996, ja joissa vakuutus sopimus on tullut voimaan ennen 1.1.1996.

8.2 YHTIÖN VASTUULLA OLEVA ELÄKE

8.2.1 VAPAAKIRJAN PERUSTEELLA MAKSETTAVA ELÄKE

Vapaakirjan perusteella maksettavan vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeen yhtiön vastuulla oleva osa on vapaakirjan muodostamishetken laskuperusteiden mukaan määräytyvän vapaakirjan rahastoidun osan suuruinen. Rahastoitu eläke tulee muuntaa edunsaajia vastaavaksi TEL 7 i §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Osaeläkkeenä maksettavan työkyvyttömyyseläkkeen osalta yhtiön vastuulla oleva osa on puolet täyden työkyvyttömyyseläkkeen rahastoidusta osasta. Työttömyyseläkkeeseen ei sisälly yhtiön vastuulla olevaa osaa.

Jos yhteensovitus on pienentänyt vuonna u maksettavaa eläkettä E_u^M , pienennys kohdistetaan ensisijaisesti eläkkeen yhteisesti kustannettavaan osaan ja toissijaisesti yhtiön vastuulla olevaan osaan. Jos vastuu eläkkeestä jakaantuu usealle eläkelaitokselle, pienennetään kunkin eläkelaitoksen vastuulla olevaa osaa samassa suhteessa.

Ennen 31.12.1997 muodostettujen vapaakirjojen perusteella maksettavien eläkkeiden osalta yhtiön vastuulla oleva osa saadaan kertomalla vapaakirjan muodostamishetken rahastoitu eläke muunnoskertoimella, joka määrätään siten, että yhteenlasketun vastaisen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen ja vastaisen perhe-eläkkeen pääoma-arvot pysyvät samoina. Mikäli vapaakirjan perusteella maksettava eläke myönnetään 65 vuodesta poikkeavan eläkeiän mukaan, muunnetaan rahastoitua osaa samalla tavalla kuin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien vapaaehtoisten lisätujen vapaakirjan ja ehtojen perusteiden mukaan muunnetaan vapaakirjan perusteella maksettavaa eläkettä.

8.2.2 MUUN KUIN VAPAAKIRJAN PERUSTEELLA MAKSETTAVA ELÄKE

Vanhuuseläkkeen yhtiön vastuulla oleva osa E_V^{RM} on kohdan 3.2 mukaan määräytyvän rahastoidun eläkkeen suuruinen. Mikäli 1.1.1996 voimaantulleen peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennys on kompensoitu riskimaksutekniikalla ja vanhuuseläke alkaa välittömästi työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, yhtiön vastuulla olevaan eläkkeeseen luetaan lisäksi mukaan työkyvyttömyyden alkamisvuotta u vastaava kohdan 3.1 mukainen riskimaksutekniikalla vakuutettava osuus $E_u(r)$.

Työkyvyttömyyseläkkeen yhtiön vastuulla oleva osa koostuu aktiiviaikana rahastoituvasta osasta ja eläketapahtuman yhteydessä rahastoituvasta osasta ja se saadaan kaavasta

$$(22) \quad E_V^{RM} = E_V^R + (E_V - E_V^A)^+,$$

missä

E_V^R = kohdan 3.2 mukaisesti määräytyvä eläketapahtumahetkeen mennessä rahastoitu eläke

E_V = kohdan 3.1 mukainen eläketapahtumahetkeä vastaava vakuutusmaksun perusteena oleva tavoite-eläke

E_V^A = kohdan 3.3 mukaisesti määräytyvä eläketapahtumahetkeen mennessä ansaittu eläke

Kaavassa (22) tavoite-eläke, ansaittu eläke ja rahastoitu eläke lasketaan eläketapahtumahetkellä voimassa olleiden laskuperusteiden mukaisesti.

Osa-eläkkeenä maksettavan työkyvyttömyyseläkkeen osalta yhtiön vastuulla oleva osa on puolet kaavan (22) mukaan lasketusta määrästä. Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään työttömyyseläkkeen jatkona, yhtiön vastuulla oleva osa on samansuuruinen, kuin se olisi ollut, jos työkyvyttömyyseläke olisi myönnetty aktiiviajan rahastoinnin päättymispäivästä lukien.

Työttömyyseläkkeeseen ei sisälly yhtiön vastuulla olevaa osaa.

Perhe-eläkkeen rahastoitu osa on kohdan 3.2 mukainen rahastoitu eläke, mikäli edunjättäjä on kuollut vanhuuseläkkeellä. Mikäli 1.1.1996 voimaantulleen peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikkennys on kompensoitu riskimaksutekniikalla ja vanhuuseläke alkoi välittömästi työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, yhtiön vastuulla olevaan perhe-eläkkeeseen luetaan lisäksi mukaan työkyvyttömyyseläkkeen alkamisvuotta u vastaava kohdan 3.1 mukainen riskimaksutekniikalla vakuutettava osuus $E_u(r)$. Mikäli leski ei ole edunsaaja tai lesken lisäksi edunsaajina on lapsia, rahastoitu eläke tulee muuntaa edunsaajia vastaavaksi TEL 7 i §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Mikäli edunjättäjä ei ollut vanhuuseläkkeellä, perhe-eläkkeen yhtiön vastuulla oleva osa on

$$(23) \quad E_V^{RM} = E_V^R + (E_V - E_V^A)^+,$$

missä

E_V^R = kohdan 3.2 mukaisesti määräytyvä eläketapahtumahetkeen mennessä rahastoitu eläke

E_V = kohdan 3.1 mukainen eläketapahtumahetkeä vastaava vakuutusmaksun perusteena oleva tavoite-eläke

E_V^A = kohdan 3.3 mukaisesti määräytyvä eläketapahtumahetkeen mennessä ansaittu eläke

Jos edunjättäjä kuolee saadessaan työkyvyttömyyseläkettä, perhe-eläketapahtumapäivänä pidetään työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtumapäivää. Jos edunjättäjä kuolee saadessaan työttömyyseläkettä, eläketapahtumapäivänä pidetään lisäeläkkeen aktiivian rahastoinnin päättymispäivää. Kaavan (23) tavoite-eläke, ansaittu eläke ja rahastoitu eläke lasketaan eläketapahtumahetkellä voimassa olleiden laskuperusteiden mukaisesti.

Mikäli leski ei ole edunsaaja tai lesken lisäksi edunsaajina on lapsia, perhe-eläkkeen yhtiön vastuulla oleva eläke tulee muuntaa edunsaajia vastaavaksi TEL 7 i §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Jos yhteensovitus on pienentänyt vuonna u maksettavaa eläkettä E_u^M , pienennys kohdistetaan ensisijaisesti eläkkeen yhteisesti kustannettavaan osaan ja toissijaisesti yhtiön vastuulla olevaan osaan. Jos vastuu eläkkeestä jakaantuu usealle eläkelaitokselle, pienennetään kunkin eläkelaitoksen vastuulla olevaa osaa samassa suhteessa.

Yhtiön vastuulla oleva osa hautausavustuksesta on kohdan 3.2 mukainen rahastoitu hautausavustus, jos sellainen on syntynyt. Muulloin hautausavustuksen yhtiön vastuulla oleva osa on eläketapahtumahetkelle laskettu hautausavustuksen tavoite-etuus. Jos edunjättäjä kuolee saadessaan työkyvyttömyyseläkettä, eläketapahtumahetkenä pidetään edunjättäjän eläkkeen eläketapahtumahetkeä. Jos edunjättäjä kuolee saadessaan työttömyyseläkettä, eläketapahtumahetkenä pidetään lisäeläkkeen aktiivian rahastoinnin päättymispäivää.

Mikäli eläketapahtuma on sattunut ennen 31.12.1997, yhtiön vastuulla oleva osa on edellä määritellystä eläketapahtumahetkelle lasketusta yhtiön vastuulla olevasta osasta muunnoskertoimella saatava määrä. Muunnoskerroin k määrätään TEL:n muuttamisesta annetun lain (1293/1996) voimaantulo-

säännöksen mukaisesti siten, ettei eläkkeen pääoma-arvo muutu. Eläkkeen pääoma-arvo lasketaan vastaavasti kuin kohdan 8.2.1 mukainen vastuu hetkellä 31.12.1997. Perhe-eläkkeen muunnoksessa käytetään eläkkeen maksuvuoden edunsaajarakennetta, jos edunsaajarakenne on eri kuin 31.12.1997. Muunnoskerroin lasketaan liitteen 3 mukaisesti.

Mikäli eläketapahtuma on sattunut 31.12.1997 jälkeen, mutta kohdan 3.2 mukaan laskettu aktiiviana rahastoitunut eläke on syntynyt ennen 31.12.1997, muunnetaan em. rahastoitu eläke siten, että yhteenlasketun vastaisen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen, vastaisen perhe-eläkkeen ja hautausavustuksen pääoma-arvot pysyvät samoina. Muunnoskerroin lasketaan liitteen 3 mukaisesti.

9 VASTUUVELKA

9.1 VAKUUTUSMAKSUVASTUU

9.1.1 VARSINAINEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU

9.1.1.1 VASTAISTEN VANHUUSELÄKKEIDEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU

Vastaisten vanhuuseläkkeiden vakuutusmaksuvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(25) \quad \bar{V}_V^V = \begin{cases} 1,01 \sum E_V^R \bar{A}_{x+1/2}(E) + \bar{V}_V^V(I), & \text{jos } x+1/2 < w \\ 1,01 \sum E_V^R \bar{a}_{x+1/2}, & \text{jos } x+1/2 \geq w, \end{cases}$$

jossa

$$\bar{V}_V^V(I) = 1,01 \sum \left(E_{v_i} - \max \left(\frac{I_{v_i}}{I_V} E_V^A, E'_{v_i} \right) \right)^+ \bar{A}_{x+1/2}^S(E),$$

v_i = työkyvyttömyyden alkamisvuosi.

Suure $\bar{V}_V^V(I)$ lasketaan niiden ennen 1.1.v+1 myönnettyjen ja 1.1.v+1 maksettavien tai myöhemmin SVL:ssa tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan päätyttyä maksettavien työkyvyttömyyseläkkeiden osalta, joissa 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke on vakuutettu riskimaksutekniikalla.

9.1.1.2 VASTAISTEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEIDEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU

Vastaisten työkyvyttömyyseläkkeiden vakuutusmaksuvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(26) \quad \bar{V}_V^I = \begin{cases} 1,01 \sum E_V^R \bar{A}_{x+1/2}(S), & \text{kun } x < 63 \\ 0, & \text{kun } x \geq 63. \end{cases}$$

9.1.1.3 VASTAISTEN PERHE-ELÄKKEIDEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU

Vastaisten perhe-eläkkeiden vakuutusmaksuvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(27) \quad \bar{V}_V^P = 1,01 \sum E_V^R \bar{A}_{x+1/2}(P) + \bar{V}_V^P(I),$$

jossa

$$\bar{V}_V^P(I) = 1,01 \sum \left(E_{V_i} - \max \left(\frac{I_{V_i}}{I_V} E_V^A, E_{V_i}' \right) \right)^+ \bar{A}_{x+1/2}(P),$$

jossa

$$\bar{A}_x'(P) = \begin{cases} e^{-(w-x)(\delta+(a^4))} \bar{A}_w(P), & \text{jos } x \leq w \\ \bar{A}_x(P), & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Vastuu $\bar{V}_V^P(I)$ lasketaan niiden ennen 1.1.v+1 myönnettyjen ja 1.1.v+1 maksettavien tai myöhemmin SVL:ssa tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan päätyttyä maksettavien työkyvyttömyyseläkkeiden osalta, sekä näiden jatkona alkaneiden vanhuuseläkkeiden osalta, joissa 1.1.1996 voimaantulleesta peruseläkkeen tulevan ajan karttuman heikennyksestä johtuva lisäeläke on vakuutettu riskimaksutekniikalla.

Vain lapsille tulevan perhe-eläkkeen osalta ei kuitenkaan lasketa vastaisten perhe-eläkkeiden vakuutusmaksuvastuuta.

9.1.1.4 HAUTAUSAVUSTUSTEN VAKUUTUSMAKSUVASTUU

Vastaisten hautausavustusten vakuutusmaksuvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(28) \quad \bar{V}_V^K = \sum E_V^R \bar{A}_{x+1/2}(K).$$

9.1.2 OSITETUN LISÄVAKUUTUSVASTUUN OSA V^{A1}

Ositetun lisävakuutusvastuun osa V^{A1} on yhteinen TEL:n mukaisen perusvakuutuksen kanssa, ja siihen sovelletaan perusvakuutuksen erityisperusteiden kohtia 6.1.2.3.-6.1.2.5.

9.2 KORVAUSVASTUU

9.2.1 ELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU

9.2.1.1 ALKANEIDEN VANHUUSELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU

Ennen 1.1.v+1 myönnettyjen ja 1.1.v+1 maksettavien vanhuuseläkkeiden korvausvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(29) \quad \bar{V}_V^{VA} = 1,01 \alpha^V \sum E_V^{VR} \bar{a}_{x+1/2},$$

jossa

$$\alpha^V = \text{kerroin, jonka avulla otetaan huomioon kollektiivisesti yhteensovituksesta ja peruseläkkeen lapsikorotuksesta johtuva vastuun pienennys; toistaiseksi}$$

$$\alpha^V = 1$$

$$E_V^{VR} = \text{yhtiön vastuulla oleva osa maksettavasta vanhuuseläkkeestä ottamatta kuitenkaan huomioon peruseläkkeen lapsikorotuksen tai yhteensovituksen mahdollisesti aiheuttamaa pienennystä.}$$

Jos maksettavaan vanhuuseläkkeeseen sisältyy vanhuuseläkkeen lisäosa, on korvausvastuuta laskettaessa otettava huomioon, että lisäosan maksaminen päättyy iässä 65 vuotta.

9.2.1.2 ALKANEIDEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU

Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden korvausvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(30) \quad \bar{V}_V^{IA} = 1,01 \left[\alpha^I \sum E_V^{IR} \bar{a}_{(u)+(x+1/2-u):w}^{\bar{ii}|i} + \alpha^I \sum E_V^{IR} \frac{\bar{N}_{x+1/2} - \bar{N}_w}{D_{x+1/2}} + k^I \sum E_V(S) \right],$$

jossa ensimmäinen summa lasketaan ennen 1.1.v+1 myönnettyjen ja 1.1.v+1 maksettavien tai myöhemmin SVL:ssa tarkoitetun päivärahan ensisijaisuusajan päätyttyä maksettavien, muina kuin yksilöllisinä varhaiseläkkeinä myönnettyjen työkyvyttömyyseläkkeiden osalta, toinen summa lasketaan ennen 1.1.v+1 yksilöllisinä varhaiseläkkeinä myönnettyjen ja 1.1.v+1 maksettavien eläkkeiden osalta, ja

$$\alpha^I = \text{kerroin, jonka avulla otetaan huomioon kollektiivisesti yhteensovituksesta ja peruseläkkeen lapsikorotuksesta johtuva korvausvastuun pieneminen: toistaiseksi } \alpha^I = 0,99$$

$$E_V^{IR} = \text{yhtiön vastuulla oleva osa maksettavasta työkyvyttömyyseläkkeestä ottamatta kuitenkaan huomioon peruseläkkeen lapsikorotuksesta tai yhteensovituksesta aiheutuvaa pienennystä}$$

$$u = \text{työkyvyttömyyden alkuvuoden ja syntymävuoden erotus}$$

$$k^I = \text{kerroin, jonka arvo on toistaiseksi 0,04}$$

$$\sum E_V(S) = \text{vastaisten työkyvyttömyyseläkkeiden vuotuinen kanta hetkellä 31.12.v.}$$

9.2.1.3 ALKANEIDEN PERHE-ELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU

Alkaneiden perhe-eläkkeiden korvausvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan vakuutuskohtaisesti kaavasta

$$(31) \quad \bar{V}_V^{PA} = 1,01 \left\{ \alpha^P \sum E_V^{PR} \left(C_0 \bar{a}_{y+1/2} + C_1 \bar{a}_{\overline{[T_1-1/2]^+}} + C_2 \bar{a}_{\overline{[T_2-1/2]^+}} \right) + k^P \sum E_V(L) \right\}$$

missä ensimmäinen summa lasketaan ennen 1.1.v+1 myönnettyjen ja 1.1.v+1 maksettavien perhe-eläkkeiden osalta, ja

α^P = kerroin, jonka avulla otetaan kollektiivisesti huomioon yhteensovituksista aiheutuva korvausvastuun pienennys; toistaiseksi $\alpha^P = 1$

E_V^{PR} = yhtiön vastuulla oleva osa maksettavasta perhe-eläkkeestä, jos vakuutus käsittäisi myös leskeneläkkeen ja edunsaajina olisi leski ja kaksi lasta, ottamatta huomioon yhteensovituksen mahdollisesti aiheuttamaa pienennystä

y = lesken ikä syntymäpäivänä vuonna v

T_1 = $(w - z_1)^+$, missä
 w = lapseneläkkeen pääteikä
 z_1 = nuorimman lapsen ikä syntymäpäivänä vuonna v

T_2 = $(w - z_2)^+$, missä
 z_2 = toiseksi nuorimman lapsen ikä syntymäpäivänä vuonna v

$\bar{a}_{\overline{n}}$ = liitteen 1 mukainen aikakorko

k^P = kerroin, jonka arvo on toistaiseksi 0,01

$\sum E_V(L)$ = vastaisten leskeneläkkeiden vuotuinen kanta 31.12.v.

Jos edunjättäjänä on kuollut 30.6.1990 jälkeen ja leski on edunsaajana, kertoimet C_0 , C_1 ja C_2 ovat

$$(a) \quad C_0 = 6/12$$

$$C_1 = \begin{cases} 0 & \text{jos edunsaajina ei ole lapsia} \\ 4/12 & \text{muulloin} \end{cases}$$

$$C_2 = \begin{cases} 0 & \text{jos edunsaajana on korkeintaan yksi lapsi} \\ 2/12 & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Jos edunjättäjä on kuollut 30.6.1990 jälkeen ja leski ei ole edunsaajana, kertoimet C_0 , C_1 ja C_2 ovat

$$(b) \quad C_0 = 0$$

$$C_1 = 4/12$$

$$C_2 = \begin{cases} 0 & \text{jos edunsaajana on yksi lapsi} \\ 3/12 & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Jos edunjättäjänä on kuollut ennen 1.7.1990 ja leski on edunsaajana, kertoimet C_0 , C_1 ja C_2 ovat

$$(c) \quad C_0 = 6/12$$

$$C_1 = \begin{cases} 0 & \text{jos edunsaajina ei ole lapsia} \\ 3/12 & \text{muulloin} \end{cases}$$

$$C_2 = \begin{cases} 0 & \text{jos edunsaajana on korkeintaan yksi lapsi} \\ 3/12 & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Jos edunjättäjä on kuollut ennen 1.7.1990 ja leski ei ole edunsaajana, kertoimet C_0 , C_1 ja C_2 ovat

$$(d) \quad C_0 = 0$$

$$C_1 = 6/12$$

$$C_2 = \begin{cases} 0 & \text{jos edunsaajana on yksi lapsi} \\ 3/12 & \text{muulloin.} \end{cases}$$

Jos kuitenkin edunjättäjä on kuollut 30.6.1990 jälkeen, mutta hänellä oli kuollessaan oikeus saada sellaista vanhuus-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä, jonka perusteena oleva ensimmäinen eläketapahtuma on sattunut ennen 1.7.1990 ja jota laskettaessa palvelusaika on otettu huomioon eläkeikään asti, käytetään kerrointen (a) sijasta kertoimia (c) ja kerrointen (b) sijasta kertoimia (d).

Jos lisäperhe-eläke on Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä C1/1996 määriteltyä tyyppiä 6, on edellä sanotusta poiketen kaavassa (31)

$$E_V^{PR} = \text{yhtiön vastuulla oleva osa maksettavasta perhe-eläkkeestä, jos leski olisi yksin edunsaajana, ottamatta huomioon yhteensovituksen mahdollisesti aiheuttamaa pienennystä}$$

ja kertoimet C_0 , C_1 ja C_2 ovat

$$\begin{aligned}
C_0 &= \begin{cases} 1 & \text{jos leski on edunsaajana} \\ 0 & \text{muulloin} \end{cases} \\
C_1 &= 0 \\
C_2 &= 0.
\end{aligned}$$

9.2.2 TASOITUSVASTUU

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 6 luvun 14 §:n 3 momentissa mainittua runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettavaa tasoitusmäärää kutsutaan seuraavassa tasoitusvastuuksi.

Tasoitusvastuu hetkellä 31.12.v lasketaan yhtiökohtaisesti kaavasta

$$(32) \quad \bar{T}_v = \min \left\{ (1+i_0)\bar{T}_{v-1} + \sum_{i=1}^5 \Delta\bar{T}_v(i); 0,05 \left(\bar{V}_v^{\text{VIPK}} + \bar{V}_v^{\text{VIP(A)}} \right) + \Sigma P_v \right\}, \text{ jossa}$$

$$\bar{V}_v^{\text{VIPK}} = \Sigma \left(\bar{V}_v^{\text{V}} + \bar{V}_v^{\text{I}} + \bar{V}_v^{\text{P}} + \bar{V}_v^{\text{K}} \right) = \text{vastaisten vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeiden ja hautausavustusten vakuutusmaksuvastuiden summa 31.12.v laskettuna 31.12.v voimassa olleiden perusteiden mukaisesti}$$

$$\bar{V}_v^{\text{VIP(A)}} = \Sigma \left(\bar{V}_v^{\text{VA}} + \bar{V}_v^{\text{IA}} + \bar{V}_v^{\text{PA}} \right) = \text{alkaneiden vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeiden korvausvastuiden summa 31.12.v laskettuna 31.12.v voimassa olleiden perusteiden mukaisesti.}$$

Tasoitusvastuun on oltava vähintään nolla.

Vanhuuseläkelikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_v(1)$ lasketaan kaavasta

$$(33) \quad \Delta\bar{T}_v(1) = (1+i_0)^{0,5} \left(P_v^{\text{V}} - E_v^{\text{VRM}} \right) - \frac{1}{1,01} \left\{ \Sigma \left(\bar{V}_v^{\text{V}} + \bar{V}_v^{\text{VA}} \right) - (1+i_0) \Sigma \left(\bar{V}_{v-1}^{\text{V}} + \bar{V}_{v-1}^{\text{VA}} \right) \right\},$$

jossa

$$P_v^{\text{V}} = \text{vuoden v maksujen vanhuuseläkeosat}$$

$$E_v^{\text{VRM}} = \text{vuonna v maksetut yhtiön vastuulla olevat vanhuuseläkkeet.}$$

Työkyvyttömyysliikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_v(2)$ lasketaan kaavasta

$$(34) \quad \Delta\bar{T}_v(2) = (1+i_0)^{0,5} \left(P_v^I - E_v^{IRM} \right) - \frac{1}{1,01} \left\{ \Sigma \left(\bar{V}_v^I + \bar{V}_v^{IA} \right) - (1+i_0) \Sigma \left(\bar{V}_{v-1}^I + \bar{V}_{v-1}^{IA} \right) \right\},$$

jossa

$$P_v^I = \text{vuoden } v \text{ maksujen työkyvyttömyysovat}$$

$$E_v^{IRM} = \text{vuonna } v \text{ maksetut yhtiön vastuulla olevat työkyvyttömyyseläkkeet.}$$

Perhe-eläkelikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_v(3)$ lasketaan kaavasta

$$(35) \quad \Delta\bar{T}_v(3) = (1+i_0)^{0,5} \left(P_v^P - E_v^{PRM} \right) - \frac{1}{1,01} \left\{ \Sigma \left(\bar{V}_v^P + \bar{V}_v^{PA} \right) - (1+i_0) \Sigma \left(\bar{V}_{v-1}^P + \bar{V}_{v-1}^{PA} \right) \right\},$$

jossa

$$P_v^P = \text{vuoden } v \text{ maksujen perhe-eläkeosat}$$

$$E_v^{PRM} = \text{vuonna } v \text{ maksetut yhtiön vastuulla olevat perhe-eläkkeet.}$$

Hautausavustusliikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_v(4)$ lasketaan kaavasta

$$(36) \quad \Delta\bar{T}_v(4) = (1+i_0)^{0,5} \left(P_v^K - E_v^{KM} - \frac{1}{2}(b13) \left(E_v^K + E_{v-1}^K \right) \right) - \Sigma \bar{V}_v^K + (1+i_0) \Sigma \bar{V}_{v-1}^K,$$

jossa

$$P_v^K = \text{vuoden } v \text{ maksujen hautausavustusosat}$$

$$E_v^{KM} = \text{vuonna } v \text{ maksetut yhtiön vastuulla olevat hautausavustukset}$$

$$E_v^K = \text{yhtiön vastuulla olevat vastaiset hautausavustukset 31.12.v.}$$

Maksutappioliikkeestä johtuva muutos $\Delta\bar{T}_v(5)$ lasketaan kaavasta

$$(37) \quad \Delta\bar{T}_v(5) = (1+i_0)^{0,5} P_v^M - M_v,$$

jossa

P_V^M	=	vuoden v vakuutusmaksujen maksutappio-osat
M_V	=	vuonna v kirjatut saamatta jääneistä maksuista aiheutuvat tappiot laskuperustekorkoineen mukaan lukien perimiskulut sekä lain ja muiden perusteiden edellyttämät mahdolliset muut kulut ja varaukset. Lisäksi osaan M_V sisällytetään laskuperustekorkoineen ne vuonna v lasketut vakuutusmaksut, joita vanhentuneina ei voida maksuunpanna.

Kaavoissa (33) - (37) vuoden v maksun osat tarkoittavat kaavojen (11) - (15a) ja (18) mukaisia suu-
reita.

Tasointuvastuusiirtoja laskettaessa käytetään maksun, korvauksen ja vastuun määriä vähennettynä mahdollisella jälleenvakuuttajien osuudella.

9.3 VAKUUTUSMAKSUVASTUU TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Vuodelta v tehtävässä tilinpäätöksessä lasketaan vakuutusmaksuvastuun kohtaa 9.1.1 vastaava osa yhtiökohtaisesti kaavasta

$$(38) \quad V_V^{TP}(V) = {}^0_{r_V} 2 (1+i_0) \bar{V}_{v-1}^{VIPK} + {}^1_{r_V} 2 (1+i_0)^{0,5} 1,01 \left(P_V^{TP} - P_V^{T(TP)} - K_V(E) - P_V^{H(TP)} \right),$$

jossa ${}^0_{r_V} 2$ ja ${}^1_{r_V} 2$ ovat liitteen 2 mukaisia kertoimia ja

\bar{V}_{v-1}^{VIPK} on määritelty kaavan (32) yhteydessä

P_V^{TP} = vuoteen v kohdistuvien vakuutusmaksujen summa per 1.7.v ilman heti alkavina vakuutettujen eläkkeiden tai varhaiseläkkeiden täydennysosan vakuutusmaksuja

$P_V^{T(TP)}$ = vuoteen v kohdistuvien vakuutusmaksujen tasaosien summa per 1.7.v ilman heti alkavina vakuutettujen eläkkeiden tai varhaiseläkkeiden täydennysosan vakuutusmaksujen tasaosia

$K_V(E)$ = vuoteen v kohdistuva ETK:n kustannusosa per 1.7.v

$P_V^{H(TP)}$ = vuoteen v kohdistuva hoitokustannusosa per 1.7.v.

Suureita $K_v(E)$ ja $P_v^{H(TP)}$ määrittäessä käytetään perusteena sellaista vuoteen v kohdistuvaa maksumatua, josta ei ole vähennetty vuoteen v kohdistuvia hyvityksiä ositetun lisävakuutusvastuun osasta V_v^A .

9.4 ELÄKKEIDEN KORVAUSVASTUU TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Vuodelta v tehtävässä tilinpäätöksessä lasketaan korvausvastuun kohtaa 9.2.1 vastaava osa yhtiökohtaisesti kaavasta

$$(39) \quad V_v^{TP(A)} = (1+i_0) \bar{V}_{v-1}^{VIP(A)} + \left(1 - \frac{0,2}{r_v}\right) (1+i_0) \bar{V}_{v-1}^{VIPK} \\ + \left(1 - \frac{1,2}{r_v}\right) (1+i_0)^{0,5} 1,01 \left(P_v^{TP} - P_v^{T(TP)} - K_v(E) - P_v^{H(TP)} \right) \\ + (1+i_0)^{0,5} 1,01 \left(P_v^A - P_v^{T(A)} - K_v^A(E) - P_v^{H(A)} \right) \\ - (1+i_0)^{0,5} 1,01 E_v^R,$$

jossa suuret $\frac{0,2}{r_v}$, $\frac{1,2}{r_v}$, P_v^{TP} , $P_v^{T(TP)}$, $K_v(E)$ ja $P_v^{H(TP)}$ on määritelty kaavan (38) yhteydessä ja suuret \bar{V}_{v-1}^{VIPK} ja $\bar{V}_{v-1}^{VIP(A)}$ kaavan (32) yhteydessä ja

P_v^A = heti alkavina vakuutettujen eläkkeiden sekä varhaiseläkkeiden täydennysosan kertamaksu per 1.7.v

$P_v^{T(A)}$ = maksuun P_v^A sisältyvä tasausosa

$K_v^A(E)$ = maksuun P_v^A sisältyvä ETK:n kustannusosa

$P_v^{H(A)}$ = maksuun P_v^A sisältyvä hoitokustannusosa

E_v^R = vuoden v aikana maksetut eläkkeet sekä eläkkeiden sijasta tapahtuneet kertasuoritukset ilman tasausosia.

9.5 TASOITUSVASTUU TILINPÄÄTÖKSESSÄ

Tilinpäätöksessä 31.12.v on tasoitusvastuun määrä

$$(40) \quad T_v^{TP} = \left[(1+i_0) \bar{T}_{v-1} - M_v \right]^+.$$

10 VASTUUNJAKOSUURE B_v^{bL}

Sosiaali- ja terveysministeriön 28.1.1997 antaman vastuunjakopäätöksen (83/1997) 1 pykälässä tarkoitettu eläkekulujen vastuunjakoa koskeva yhtiökohtainen suure B_v^{bL} saadaan kaavasta

$$(41) \quad B_v^{bL} = (1+(b1))^{-0,5} \left(((b1)-i_0) \left(\bar{V}_{v-1}^{VIPK} + \bar{V}_{v-1}^{VIP(A)} \right) + \frac{(1+(b1))^{0,5} - (1+i_0)^{0,5}}{(1+i_0)^{0,5}} \left[\bar{V}_v^{VIPK} + \bar{V}_v^{VIP(A)} - (1+i_0) \left(\bar{V}_{v-1}^{VIPK} + \bar{V}_{v-1}^{VIP(A)} \right) \right] \right) + \Sigma P_v^T$$

missä

$$\Sigma P_v^T = \text{tasausosat korkoutettuna maksun teoreettisesta eräpäivästä hetkelle 1.7.v.}$$

11 TÄYDENTÄVÄT SÄÄNNÖKSET

11.1 VASTUUNSIIRTO

Siirrettäessä eläkkeestä aiheutuva vastuu eläkelaitoksesta toiseen suoritetaan eläkkeestä kohtien 9.1.1 ja 9.2.1 mukaisesti laskettu vastuuvulkaosuus.

11.2 KERTASUORITUS ELÄKKEEN SIJASTA

Jos eläkkeen sijasta annetaan vastaava kertasuoritus, tämän suorituksen määrä on ko. eläkkeen pääoma-arvo nettoperusteiden mukaisesti laskettuna.

11.3 VAKUUTUSMAKSUN PERUSTEENA OLEVAN PALKAN ARVIOIMINEN

Arvioitaessa TEL 17 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa vastuun määrää kuluneelta vakuutuskaudelta noudatetaan vakuutukseen kuuluviin henkilöihin nähden, samoin kuin niihin henkilöihin nähden, jotka vakuutussopimuksen perusteella olisivat voineet kuulua vakuutukseen, TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteiden kohdassa 2 esitettyä menettelyä.

12 VAKUUTUSTEKNISET SUUREET

Näissä erityisperusteissa esiintyvät laskuperusteista riippuvat vakuutustekniset suuret lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön 16.10.1990 vahvistamien TEL:n mukaisen vakuutuksen yleisten laskuperusteiden ja niihin 3.2.1998 vahvistettujen muutosten mukaisesti käyttäen seuraavia erikoisva-
kioiden arvoja:

Laskuperustekorkona (b1) käytetään TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteiden mukaista laskuperustekorkoa.

Kuolevuus

- miesten vanhuuseläke ja yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke	(b2)	= - 8
- naisten vanhuuseläke ja yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke	(b2)	= - 15
- perhe-eläke		
miespuolinen edunjättäjä	(b2)	= - 5
naispuolinen edunjättäjä	(b2)	= - 12
miespuolinen edunsaaja	(b2)	= - 8
naispuolinen edunsaaja	(b2)	= - 15
- miesten hautausavustus	(b2)	= - 5
- naisten hautausavustus	(b2)	= - 12

Työkyvyttömyys

- alkaneen eläkkeen pääoma-arvo	(b3)	= 0,5
	(b4)	= 0,5
	(b5)	= 0,5
	(b6)	= 1
	(b7)	= 1
	(b8)	= 1
- vastaisen eläkkeen kertamaksu	(b3)	= 0,5
	(b4)	= 0,5
	(b5)	= 0,5
	(b6)	= 1
	(b7)	= 1
	(b8)	= 1
- vastaisen eläkkeen vastuuvaaramaksu	(b3)	= 0,5
	(b4)	= 0,5
	(b5)	= 0,5
	(b6)	= 1
	(b7)	= 1
	(b8)	= 1

Maksuvapautus

- perhe-eläkkeen ja hautausavustuksen vastuuvaaramaksu	(b9)	= 1,06
- muulloin	(b9)	= 1

Kuormitus

Summaan verrannollinen kuormitus	(b13)	= 0,001
----------------------------------	-------	---------

Bruttomaksuun verrannollinen kuormitus		
- työsuhteessa olevien osalta	(b14)	= 0,08
- heti alkavana vakuutettavan eläkkeen	}	
ja siihen liittyvien vastaisten etujen osalta		
- varhaiseläkkeen täydennysosan maksua laskettaessa		
	(b14)	= 0,045

Rahanarvon muuttuvuutena (b15) käytetään TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteiden mukaista rahanarvon muuttuvuutta.

Vakuutusteknisiä vastuita laskettaessa käytettävä rahastokorko $i_0 = (b1) - (b15)$.

LASKUKAAVAT

Seuraavissa kaavoissa E, S, P_1 , $P_1/2$ ja K tarkoittavat vastaavasti vanhuuseläkettä, työkyvyttömyyseläkettä, täyskolektiivista perhe-eläkettä, puolikolektiivista perhe-eläkettä ja hautausavustusta.

Kertamaksu ja vastuuvaaramaksu on laskettu kunkin eläkelajin yksikköeläkettä kohti, perhe-eläkkeessä kuitenkin lesken yksikköeläkettä kohti ja hautausavustuksessa yksikkösummaa kohti.

1. NETTOKERTAMAKSU

1.1 VASTAISET ELÄKKEET

$$\bar{A}_x(E) = \begin{cases} \frac{\bar{N}_w}{D_x}, & \text{kun } x < w \\ \bar{a}_x, & \text{kun } x \geq w \end{cases}$$

Nettokertamaksu vanhuuseläkkeen lisäosasta lasketaan ao. eläkeikää vastaavien vanhuuseläkkeen nettokertamaksujen erotuksena.

$$\bar{A}_x^S(E) = \bar{A}_x(E)$$

$\bar{A}_x(S)$ on yleisten laskuperusteiden kohdan 2.3 kaavan (15) mukainen suure, jossa $e = 9$ kk.

$$\bar{A}_x(P_1) = 0,9 \frac{1}{D_x} \int_x^{\infty} D_t \mu_t F(t) dt,$$

jossa miespuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$F(t) = 0,99 n_t(M) \bar{a}_{y_t(M)+(b_2)} + \bar{Z}_t(18,M),$$

missä $\bar{Z}_t(18,M)$ saadaan yleisten laskuperusteiden kohdan 2.4.1 kaavasta (23), ja naispuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$F(t) = 0,99 n_t(N) \bar{a}_{y_t(N)+(b_2)} + \bar{Z}_t(18,N),$$

missä $\bar{Z}_t(18,N)$ saadaan yleisten laskuperusteiden kohdan 1.4.4 kaavasta (9).

Miespuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$\bar{A}_X(P1/2) = 0,9 \left(0,99(\bar{a}_{x-3} - \bar{a}_{x,x-3}) + \frac{1}{D_X} \int_x^\infty D_t \mu_t \frac{1}{n_t(M)} \bar{Z}_t(18, M) dt \right)$$

ja naispuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$\bar{A}_X(P1/2) = 0,9 \left(0,99(\bar{a}_{x+3} - \bar{a}_{x+3,x}) + \frac{1}{D_X} \int_x^\infty D_t \mu_t \frac{1}{n_t(N)} \bar{Z}_t(18, N) dt \right)$$

$$\bar{A}_X(K) = \frac{\bar{M}_X}{D_X} + (b13) \bar{a}_X,$$

joka sisältää summaan verrannollisen kuormituksen.

1.2 ALKANEET ELÄKKEET

$$\bar{A}_X(E) = \bar{a}_X$$

$$\bar{A}_X(S) = \begin{cases} \frac{\bar{N}_X - \bar{N}_W}{D_X} & \text{jos eläke on myönnetty} \\ & \text{yksilöllisenä varhaiseläkkeenä} \\ \bar{a}_{\overline{ii}|i} & \text{muulloin} \\ \bar{a}_{(u)+(x-u):w} & \end{cases}$$

$$\bar{a}_{\overline{n}|} = \frac{1 - e^{-\delta n}}{\delta}$$

$$\delta = \ln(1 + i_0)$$

2 NETTOVASTUUVAARAMAKSU

Perhe-eläkkeen ja hautausavustuksen nettovastuuvaaramaksut sisältävät maksuvapautusmaksun.

$$R_X(S) = \bar{A}_X(S) - e^{-((a^4) + \delta)} \bar{A}_{X+1}(S)$$

Miespuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$R_X(P1) = 0,9(b9)\mu_X \left(f_{n_X(M)} \bar{a}_{y_X(M)} + (b2) + \bar{Z}_X(w, M) \right)$$

ja naispuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$R_X(P1) = 0,9(b9)\mu_X \left(f \cdot n_X(N) \bar{a}_{y_X(N)} + (b2) + \bar{Z}_X(w,N) \right)$$

Miespuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$R_X(P1/2) = 0,9(b9)\mu_X \left(f \bar{a}_{x-3} + \frac{1}{n_X(M)} \bar{Z}_X(w,M) \right)$$

ja naispuolisen edunjättäjän tapauksessa

$$R_X(P1/2) = 0,9(b9)\mu_X \left(f \bar{a}_{x+3} + \frac{1}{n_X(N)} \bar{Z}_X(w,N) \right)$$

Suureiden $R_X(P1)$ ja $R_X(P1/2)$ kaavoissa

$$f = \begin{cases} 0,99 & , \text{ jos eläkkeen saamisen ehdot ovat lesken osalta TEL:n} \\ & \text{ vähimmäisehtojen mukaiset} \\ 1 & \text{ muulloin} \end{cases}$$

$$R_X(K) = (b9)\mu_X + (b13),$$

joka sisältää summaan verrannollisen kuormituksen.

$$R_X(E) = \frac{R_X(S)}{\bar{a}_{(x-0,5)+(0,5):w}^{\overline{-ii}|i}} \bar{A}_X(E)$$

$$R_X^S(P) = \frac{R_X(S)}{\bar{a}_{(x-0,5)+(0,5):w}^{\overline{-ii}|i}} e^{-(w-x)(\delta+(a4))} \bar{A}_W(P)$$

ERÄIDEN KERTOIMIEN ARVOT VUONNA V

$${}^0_{rV} = 0,94$$

$${}^1_{rV} = 0,9.$$

MUUNNOSKERTOIMET k

Vastainen vanhuus- ja työkyvyttömyyseläke

$$k(x, w, s, E + S) = \frac{\left(\frac{\bar{N}_w}{D_{x+1/2}} + 1,012\bar{A}_{x+1/2}(S) \right) (V)}{\frac{\bar{N}_w}{D_{x+1/2}} + 1,012\bar{A}_{x+1/2}(S)}, \quad \text{kun } x + 1/2 < w$$

$$k(x, s, E) = \frac{\left(\frac{\bar{N}_{x+1/2}}{D_{x+1/2}} \right) (V)}{\frac{\bar{N}_{x+1/2}}{D_{x+1/2}}}, \quad \text{muulloin}$$

Vastaisen vanhuuseläkkeen lisäosa

$$k(x, w, s, E) = \frac{\frac{\bar{N}_w - \bar{N}_{65}}{D_{x+1/2}} (V)}{\frac{\bar{N}_w - \bar{N}_{65}}{D_{x+1/2}}}$$

Alkaneen työkyvyttömyyseläkkeen vastainen vanhuuseläke

$$k(x, w, s, E) = \frac{\frac{\bar{N}_w}{D_{x+1/2}} (V)}{\frac{\bar{N}_w}{D_{x+1/2}}}$$

Vastainen perhe-eläke

$$k(x, s, P_k) = \frac{\bar{A}_{x+1/2}(P_k)(V)}{\bar{A}_{x+1/2}(P_k)}, \text{ missä } k = 1 \text{ tai } 1/2$$

Hautausavustus

$$k(x, s, K) = \frac{\bar{A}_{x+1/2}(K)(V)}{\bar{A}_{x+1/2}(K)}$$

Alkanut vanhuuseläke

$$k(x, s, E) = \frac{\bar{N}_{x+1/2} (V)}{\frac{D_{x+1/2}}{\bar{N}_{x+1/2}}}$$

Alkaneen vanhuuseläkkeen lisäosa

$$k(x, s, E) = \frac{\left(\frac{\bar{N}_{x+1/2} - \bar{N}_{65}}{D_{x+1/2}} \right) (V)}{\left(\frac{\bar{N}_{x+1/2} - \bar{N}_{65}}{D_{x+1/2}} \right)}$$

Muuna kuin yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke

$$k(x, u, w, S) = \frac{\bar{a}_{\ddot{i}|i} (u) + (x+1/2-u):w (V)}{\bar{a}_{\ddot{i}|i} (u) + (x+1/2-u):w}$$

Yksilöllisenä varhaiseläkkeenä myönnetty työkyvyttömyyseläke

$$k(x, w, s, S) = \frac{\frac{\bar{N}_{x+1/2} - \bar{N}_w (V)}{D_{x+1/2}}}{\frac{\bar{N}_{x+1/2} - \bar{N}_w}{D_{x+1/2}}}$$

Alkanut perhe-eläke

$$k(y, T_1, s, P) = \frac{\left(C_0 \bar{a}_{y+1/2} + C_1 \bar{a}_{[T_1-1/2]^+} + C_2 \bar{a}_{[T_2-1/2]^+} \right) (V)}{C_0 \bar{a}_{y+1/2} + C_1 \bar{a}_{[T_1-1/2]^+} + C_2 \bar{a}_{[T_2-1/2]^+}}$$

Kaavoissa määreellä (V) merkityt suureet on laskettu 30.12.1997 voimassa olleiden perusteiden mukaan ja \bar{A}_x on liitteen 1 kohdan 1.1 mukainen nettokertamaksu ko. yksikköedusta. Suureet x, u, y, w, T₁, T₂ on määritelty kohdassa 9.2.1 ja ne on määrätty hetken 31.12.1997 mukaisina.